

ЛІНГВОКОНЦЕПТОЛОГІЯ

Викладач – Мушировська Н. В., канд. філол. наук, в. о. доцента кафедри стилістики та культури української мови.

Курс – 4 , семестр – 8,

Кількість кредитів – 3

«Лінгвоконцептологія» – навчальна дисципліна вибіркового циклу, яка забезпечує набуття професійних компетентностей за освітньо-професійною програмою «Українська мова та література» спеціальності 035. «Філологія». Лінгвоконцептологія, завданням якої є опис концептів і мовних засобів їх репрезентації, досліджує процеси концептуалізації світу, її залежності від чинників етносвідомості, соціуму, культури, визначає параметри концептосистеми, її зв'язку з концептуальною і мовною картиною світу, обґрунтовує поняття концепту, його структури і співвідношення з поняттям і значенням, витворює типологію концептів та описує їх за допомогою методики концептуального аналізу. Її набутки застосовуються в аналізі майстрів слова, де особливо важливого значення набуває характеристика текстових і художніх концептів.

Мета курсу – сформувати у здобувачів вищої освіти уявлення про проблемне поле лінгвоконцептології, представників напряму та їхні праці, сприяти засвоєнню основних понять лінгвоконцептології з урахуванням їх теоретичного і практичного застосування, методів і прийомів концептуального аналізу.

Завдання:

- окреслити об'єкт, мету та завдання лінгвоконцептології як одного з напрямів сучасної лінгвістики;
- ознайомитись зі становленням і розвитком лінгвоконцептології та основними працями фундаторів галузі, українських науковців;
- засвоїти основні поняття лінгвоконцептології;
- з'ясувати поняття концепту як основної категорії лінгвоконцептології та схарактеризувати типи концептів згідно з визначеннями науковців;
- проаналізувати методику досліджень концептів у сучасній лінгвістиці.

Перевагами дисципліни є те, що у процесі її засвоєння у здобувачів вищої освіти формуються такі компетентності:

загальні:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства;

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

фахові:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову

вусній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 13. Здатність до оволодіння методиками викладання української мови та літератури в загальноосвітній школі, здатність до застосування знань із психології та педагогіки у професійній діяльності.

Згідно з освітньо-професійною програмою після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають демонструвати такі **програмні результати навчання:**

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН 20. Розробляти і проводити уроки з української мови та літератури, використовуючи класичні й інноваційні методи навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- об'єкт, мету та завдання лінгвоконцептології;
- історію становлення й розвитку лінгвоконцептології як напрямку лінгвістики;
- основні праці фундаторів галузі, українських науковців;
- основні поняття лінгвоконцептології, теорію концептуальної та мовної картини світу;
- визначення концепту як основної категорії лінгвоконцептології та типів концептів;

- методику досліджень концептів;

вміти:

- вирізняти концепти у тексті для аналізу;

- коментувати структуру концепту;

- класифікувати концепти відповідно до їх типології;

- описувати міжкультурні концепти та концепти української лінгвокультури;

- застосовувати відомі методи для аналізу концептів і концептосфери.

E-mail кафедри: kstilukrmov.rshu@ukr.net

E-mail викладача:

nataliia.mushyrovsk@rshu.edu.ua,

nat.mushyrovsk@gmail.com

Очні консультації: щоп'ятниці з 11.10 до 14.15 (2 академічні години).

Онлайн-консультації: щочетверга з 16.00 до 18.00.